

Марина КОНДРАТЬЄВА
науковий співробітник ІПСМ,
кінорежисер, мистецтвознавець

КОХАННЯ ПО-КІНЕМАТОГРАФІЧНОМУ

Кохання — найпрекрасніше почуття, що виникає раптово і назавжди і залишається таємницею. Звідки береться любов? Чи то стріляє Амур, чи то хімічні процеси, чи винна у всьому задалегідь запрограмована доля? Письменники, вчені, кожна людина дає свою відповідь. Кохання — одна із головних тем будь-якого мистецтва і кінематограф тут не виняток. Про кохання писав Гёте, ставив вистави Шекспір, писав картини Ренуар, саме кохання надихало до написання музичних шедеврів Бетховена. Кохання було і є здатним підвести людину до найвищої точки творчості і зламати життя вщент... Та створити на основі вже сотні раз використаної теми щось нове, не схоже на тисячі інших творів — це справжній талант. Стрічка «Закохані» режисера Улу Гросбарда (за сценарієм Майкла Крістофера) — це саме той випадок, коли авторам фільму вдалось сказати по-новому на вічну тему кохання. В основі фільму — історія знайомства і кохання двох звичайних людей, що щодня їдуть однією і тією ж електричкою до міста, мешкають поруч і навіть купують різдвяні подарунки в одному і тому ж універмазі: вони постійно поруч та не помічають один одного. Поки одного разу доля не зводить їх у комічній ситуації прямо посеред книжкового магазину: головна героїня фільму Маргарет ненавмисно чіпляє руку головного героя Френка і купа пакетів із подарунками падає на підлогу... Вона купила книгу для чоловіка, а він книгу для дружини. В товчії та хаосі вони плутають пакунки. Дружина Френка отримує книгу з історії мореплавства, а чоловік Маргарет бачить яскравий альбом про вирощування квітів. Франк і Маргарет — щасливі, чи принаймні так здається люди: вони мають родини, займаються улюбленою справою, мають друзів. Та кохання вривається в їх життя як ураган, як сила йти супротив якої не має сенсу... Вони зустрічаються в електричці, ідуть разом обідати. Френк розповідає про синів, а Маргарет про втрату новонародженої

доньки: звичайні людські розмови, можливість бути такими як вони є зближує двох раптових пасажирів міського транспорту. Вони відчувають взаємне тяжіння один до одного, бажання приторкнутись до руки чи поцілувати... Але ще довго ці дві дорослі людини будуть як підлітки червоніти і дивитись у підлогу... Бо вони одружені, бо в кожного є своє життя, бо такі питання (що в сучасні моралі здаються неактуальними) як не можливість зрадити своїх рідних, відповідальність перед своїми родинами, страх якихось кардинальних змін тримають їх залізними ланцюгами. Френк навіть приводить Маргарет на квартиру до свого друга — але в останній момент вона каже, — «Я не можу». І він її розуміє. Двоє закоханих вирішують розлучитися бо «і разом ніяк, і окремо — не можливо». Френк вирішує переїхати з родиною до іншого міста, він відверто зізнається дружині у почуттях до іншої жінки. А Маргарет хворіє: чи то через раптову смерть батька, чи то через кохання... Перед від'їздом Френк телефонує Маргарет і благає її повернутись, зустрітись з ним хоча б на декілька хвилин та все проти двох закоханих: і погода, і машина яка не хоче заводитись, і навіть шлагбаум на залізничному переїзді.

Головні ролі у фільмі виконали Меріл Стріп і Роберто де Ніро. Вони прожили життя своїх героїв. Я дивилась на екран і бачила не двох зірок Голлівуду, а звичайних людей, що стали жертвами найкращого і найстрашнішого почуття у світі — кохання. Сам фільм був знятий у 1970-х. Я спіймала себе на думці: наскільки схожими були громадяни Радянського союзу і Америки: хутрові шапки, прикраса на сукні продавця універмагу у вигляді калинової гілки, безформні жіночі піджаки. І в тій, і в тій країні люди читали книжки, їздили на метро на роботу і намагались врятуватися від безкінечної рутини. Та головна відмінність цього фільму від інших стрічок про любов — у фільмі не має жодної сцени сексу. 90 хвилин на екрані чоловік і жінка, які кохають один одного, але не має пошлості, існують думки і поступки які кричать глядачам: кохати можна і на відстані, навіть не бачачи і не чуючи кохану людину — можна відчувати неймовірне щастя у грудях. Кохання головних героїв — це зімкнені пальці рук, це раптові погляди, це біг через платформу до жаданого потягу, це гра в автомати і чергування біля лікарні. Це турбота і бажання жити не заради себе, а заради когось іншого...

Через рік вони зустрінуться знов у потязі. Тепер і він, і вона будуть вільні. Бо не змогли жити не з коханими людьми, бо не шукаючи зустрічі один з одним так і не змогли відвернути власну долю.

Окремо хочу сказати про монологи головних героїв — чітко, кожне слово — влучно. Драматургічна основа фільму — це література високої якості, твір в якому є головне, що має бути у фільмі — розвиток характерів головних героїв. Кожна сюжетна лінія — це дзеркало життя, в якому я впевнена і сьогодні багато глядачів бачать віддзеркалення власної долі.

Нажаль зараз такі фільми не знімають. Чомусь вважається, що наш глядач — це тупий абориген, якому потрібно розжовувати будь-яке поняття, кожну дію героїв у кадрі. Зникли кудись полутона, інтелектуальні метафори, всі ті компоненти які примушували глядача не тільки дивитись, але і думати, відчувати.

Стрічка Гросбарда це крупні плани в яких говорять очі, а не слова. Це погода яка створює атмосферу, люди які існують як тло для двох закоханих, бо насправді їм ніхто не потрібен, але вони вимушені існувати в соціумі. «Закохані» — це стрічка в якій ідеально поєднані довгі і короткі плани кожної мізансцени із точно скомпонованою музичною партитурою і дуже влучним кольоровим малюнком. Зараз так не знімають, зараз так не люблять. Та якщо б люди частіше дивились такі фільми як «Закохані» — можливо світ би був зовсім іншим...

Анотація. Існують стрічки, які живуть на екранах багатьох країн десятиріччями. Саме до таких фільмів відноситься стрічка американського режисера Улу Гросбарда «Закохані». Автор досліджує фільм «Закохані» з точки зору кінокритика і просто глядача.

Аннотация. Существуют фильмы, которые живут на экранах многих стран десятилетиями. Именно к таким фильмам относится фильм американского режиссера Улу Гросбарда «Влюбленные». Автор исследует фильм «Влюбленные» с точки зрения кинокритика и просто зрителя.

Summary. There are films which live on the screens of many countries by decades. Exactly to such films a ribbon behaves the American producer Ulu Grosbarda «Falling in love». The author research problems a film «Falling in love» from point of film critic and simply spectator.